

Закон о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације

Члан 1.

У Закону о забрани дискриминације („Службени гласник РС”, бр. 22/09 и 52/21) у члану 2. став 2. мења се тако да гласи:

„Сви појмови који су у овом закону употребљени у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.”

Члан 2.

у члану 5. ставу 1. након речи: „родно узнемиравање” додаје се запета и реч: „сегрегација”.

Ставови 2. и 3. бришу се.

Члан 3.

Члан 9. мења се и гласи:

„Забрана позивања на одговорност

Члан 9.

„Дискриминација постоји ако се према лицу или групи лица неоправдано поступа неповољније него што се поступа или би се поступало према другима, искључиво или углавном због тога што су:

- 1) тражили, односно намеравају да траже заштиту од дискриминације;
- 2) покренули поступак за заштиту од дискриминације;
- 3) понудили или намеравају да понуде доказе о дискриминаторском поступању;
- 4) одбили или намеравају да одбију налог за дискриминаторско поступање;
- 5) обавестили или намеравају да обавесте јавност о случају дискриминације или налогу за дискриминаторско поступање.

Дискриминација постоји и ако се неоправдано поступа лошије према члановима породице, блиским лицима, члановима радног колектива или члановима удружења лица из става 1. овог члана.”

Члан 4.

После члана 12. додају се чланови 12а и 12б са називима који гласе:

„Сегрегација

Члан 12а

Сегрегација је сваки акт којим лице раздваја без објективног и разумног оправдања друга лица или групу лица на основу њиховог личног својства.

Добровољно одвајање од других лица на основу личног својства не сматра се сегрегацијом.

Навођење на дискриминацију

Члан 12б

Навођење на дискриминацију је свако понашање којим лице, непосредно или посредно, подстиче, охрабрује, инструкира или врши притисак на друго лице или групу лица да неповољније поступају према одређеном лицу или групи лица, на основу њиховог личног својства.

Навођење на дискриминацију постоји и када није дошло до неповољнијег поступања као последице понашања из става 1. овог члана.”

Члан 5.

У члану 13. у тачки 1. након речи: „верске припадности” додаје се заграда и речи: „(укључујући расну дискриминацију према Ромима, исламофобију и антисемитизам)”.

Члан 6.

У члану 14. у ставу 4. након речи: „социоекономски угрожених лица или група лица” додаје се запета и речи: „односно лица или група лица у посебном ризику од дискриминације”.

У ставу 5. у тачкама 1) и 2) након речи: „лица и групе лица” додаје се запета и речи: „односно лица и групе лица у посебном ризику од дискриминације” у одговарајућем падежу.

Додаје се став 6. који гласи:

„Приликом израде процене утицаја из става 4. овог члана, орган јавне власти може затражити мишљење Повереника за заштиту равноправности.”

Члан 7.

У члану 16. став 2. након речи „другом уговору” додаје се запета и речи: „самозапослено лице.”

У ставу 3. након речи: „сврха која се тиме жели постићи оправдана” додају се речи: „а захтев сразмеран”.

Члан 8.

Назив изнад члана и члан 17. мењају се и гласе:

„Дискриминација у коришћењу добара и пружању услуга

Члан 17.

Дискриминација у коришћењу добара и пружању услуга постоји ако правно или физичко лице, у оквиру своје делатности, односно занимања, на основу личног својства лица или групе лица, не омогући, одбије или ограничи коришћење добра или пружање услуге, за коришћење добра или пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако у коришћењу добара или пружању услуга неоправдано омогући првенство другом лицу или групи лица.

Дискриминација из става 1. овог члана постоји и ако правно или физичко лице, у оквиру своје делатности, односно занимања, не обезбеди приступачност добара и услуга, односно не примени начела универзалног дизајна, чиме се лицу или групи лица на основу личног својства отежава или онемогућава равноправно коришћење, осим ако би обезбеђивање приступачности представљало несразмерно оптерећење.

Члан 9.

После члана 17. додаје се нови назив изнад члана и члан 17а који гласе:

„Дискриминација у коришћењу објеката и површина

Члан 17а

Дискриминација постоји ако се на основу личног својства лицу или групи лица не омогући, ускрати или ограничи приступ објекту у јавној употреби или јавној површини, у складу са законом.”

Члан 10.

У члану 26. након става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Дискриминација постоји када се неоправдано одбије или пропусти да се обезбеде потребне и одговарајуће измене и прилагођавања, која не намећу несразмерно или неоправдано оптерећење, а која су у конкретном случају неопходна како би се особи са инвалидитетом обезбедило уживање или остваривање људских права и слобода на равноправној основи са другима.”

Досадашњи ставови 2. и 3. постају ставови 3. и 4.

Члан 11.

У члану 32. у ставу 2. речи: „Народна скупштина” замењују се речима: „надлежни одбор Народне скупштине”.

Члан 12.

У члану 33. тачка 1) мења се и гласи:

„1) лицу које сматра да је претрпело дискриминацију пружа информације и саветује га непристрасно и независно о остваривању права и заштити од дискриминације; правном оквиру и радњама у вези са поступком; расположивим правним средствима, укључујући и

судску заштиту; применљивим правилима у погледу поверљивости и заштите података о личности; и могућности добијања психолошке или друге релевантне подршке од других тела или организација;”

Тачка 2) мења се и гласи:

„2) поступа по притужбама због дискриминације, покреће поступке по службеној дужности, даје мишљења и препоруке у конкретним случајевима и изриче мере у складу са чланом 40. овог закона”.

У тачки 3) након речи: „или правоснажно окончан” додаје се запета и речи: „а може се придружити тужиоцу као умешач у поступку уз сагласност тужиоца”.

У тачки 11) након речи: „организује, односно спроводи” додаје се реч: „обуке” и запета, а након речи „истраживања” додају се речи „и анкете”.

Члан 13.

Члан 34. мења се и гласи:

„Члан 34.

Повереник доноси пословник о раду којим се ближе уређује начин његовог рада и поступања.

Повереник доноси програм рада.

Повереник је дужан да у оквиру свог поступања омогући физичку и информациону приступачност особама са инвалидитетом.”

Назив изнад члана 34. брише се.

Члан 14.

У члану 35. мења се став 3. и гласи:

„У име и уз писмену сагласност лица чије је право повређено, притужбу може поднети друго лице или организација која се бави заштитом људских права, односно права одређене групе лица.”

Након става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Организација из става 3. овог члана може поднети притужбу ако се повреда односи на групу неодређених лица, у ком случају сагласност није потребна.”

Постојећи став 4. постаје став 5.

Додаје се нови став 6. који гласи:

„Образац притужбе из става 1. овог члана прописује Повереник”.

Члан 15.

Члан 36. мења се и гласи:

„Повереник одбацује притужбу:

- 1) ако утврди да није надлежан;
- 2) ако подносилац притужбе у остављеном року није отклонио недостатке у притужби;
- 3) ако је поступак пред судом по истој ствари покренут или правноснажно окончан;
- 4) ако је у истој ствари већ поступао у складу са чланом 33. овог закона, а нису поднети нови докази;
- 5) ако се утврди да је због протеча времена немогуће постићи сврху поступања.

О одбацивању притужбе Повереник ће писмено обавестити подносиоца притужбе.

Повереник обуставља поступак:

- 1) ако је поступак посредовања окончан склапањем споразума;
- 2) ако је подносилац притужбе одустао од притужбе, изузев ако лице против кога је притужба поднета тражи настављање поступка или ако је настављање поступка, по оцени Повереника, у јавном интересу.
- 3) у случају смрти или брисања из регистра подносиоца притужбе или лица против кога је притужба поднета, осим ако њихови наследници, односно правни следбеници траже настављање поступка или ако је настављање поступка, по оцени Повереника, у јавном интересу;

4) у другим случајевима прописаним законом.

О обустављању поступка Повереник ће писмено обавестити подносиоца притужбе и лице против кога је притужба поднета, а у случају из става 2. тачке 3) овог члана, писмено ће обавестити наследнике, односно правне следбенике подносиоца притужбе и лица против кога је притужба поднета и оставити им примерен рок за подношење предлога за настављање поступка.”

Члан 16.

У члану 37. у ставу 3. речи: „не поступа даље по притужби” замењују се речима: „обуставља поступак”.

Након става 5. додаје се нови став 6. који гласи:

„Органи јавне власти имају обавезу да сарађују са Повереником, омогуће му приступ просторијама и ставе на располагање све податке којима располажу, а који су од значаја за поступак који Повереник води, осим када је то због степена тајности података у супротности са законом.”

Члан 17.

У члану 38. мења се став 1. и гласи:

„Повереник, у току поступка до доношења мишљења, може предложити спровођење поступка посредовања ради постизања споразума, у складу са законом којим се уређује поступак посредовања у решавању спорова.”

Након става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„Трошкове поступка посредовања из става 1. овог члана сноси Повереник, а средства се обезбеђују из буџета Републике Србије.”

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 18.

После члана 40. додаје се назив изнад члана и нови члан 40а који гласи:

„Покретање поступка по службеној дужности

Члан 40а

Повереник може да, ради заштите начела једнакости и спречавања дискриминације, покрене поступак по службеној дужности када доступне информације, сазнања или други извори указују на могуће постојање дискриминације.

Повереник доноси акт о покретању поступка из става 1. овог члана који доставља лицу против кога се поступак покреће.

На поступак из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона које уређују поступак по притужби.”

Досадашњи члан 40а. који је постао члан 40б мења се и гласи:

„Евиденција о заштити од дискриминације

Члан 40б

Повереник води евиденцију о заштити од дискриминације, коју чине подаци о:

- 1) предметима насталим у раду Повереника;
- 2) анонимизованим правноснажним пресудама и одлукама донетим у вези са дискриминацијом и повредом начела једнакости које судови достављају Поверенику.

Судови су дужни да за претходну годину, а најкасније до 31. марта текуће године, доставе Поверенику анонимизоване правноснажне пресуде и одлуке донете у парницама за заштиту од дискриминације, анонимизоване правноснажне пресуде и одлуке донете у прекршајним поступцима због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација и анонимизоване правноснажне пресуде и одлуке у кривичним поступцима за кривична дела која су у вези са дискриминацијом и повредом начела једнакости. Начин достављања пресуда и одлука Поверенику прописује се актом министра надлежног за правосуђе.

Евиденција из става 1. тачка 2) овог члана садржи податке рашчлањене по основама дискриминације, областима друштвених односа, врсте одлука, одредбе закона на које се повреде односе и друге податке од значаја за сагледавање стања у области заштите од дискриминације.

Повереник је руковалац података о личности, које обрађује у оквиру евиденције из става 1. тачка 1) овог члана, а који обухватају: име, презиме, адресу, електронску адресу, као и друге податке о личности који су неопходни за поступање Повереника, нарочито податке, који се односе на лично својство, односно претпостављено лично својство као основ дискриминације из члана 2. став 1. тачка 1) овог закона.

Сврха вођења евиденције из ст. 1. и 2. овог члана је сагледавање стања у области заштите од дискриминације.

Подаци из евиденције из става 1. овог члана воде се и чувају у електронском облику и штите се у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Повереник прописује образац евиденције из става 1. овог члана.”

Досадашњи члан 40б брише се.

Члан 19.

У члану 45. став 2. мења се и гласи:

„Ако тужилац изнесе чињенице на основу којих се може претпоставити да је тужени повредио забрану дискриминације, терет доказивања да до повреде није дошло сноси тужени.”

Након става 3. додаје се нови став 4. који гласи: „Подаци из става 3. овог члана прибављају се на захтев надлежног органа који води поступак.”

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 20.

Члан 52. мења се и гласи:

Члан 52.

„Новчаном казном од 100.000* до 1.000.000* динара казниће се за прекршај правно лице, односно предузетник, ако у оквиру своје делатности, на основу личног својства лица или групе лица, одбије или ограничи коришћење добра или пружање услуге, за коришћење добра или пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од осталих лица или група лица, у коришћењу добра или пружању услуге неоправдано да првенство другом лицу или групи лица, односно ако не обезбеди приступачност добара и услуга у складу са начелима приступачности и универзалног дизајна (члан 17.).

Новчаном казном од 20.000* до 100.000* динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 21.

Након члана 52. додаје се нови члан 52а који гласи:

„Члан 52а

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице односно предузетник, власник, односно корисник објекта у јавној употреби или јавне површине, ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства не омогући, ускрати или ограничи приступ тим објектима, односно површинама (члан 17а).

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Завршна одредба

Члан 22.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.